

Kunst og kunnskap

Per Christiansen
kultur@adresseavisen.no

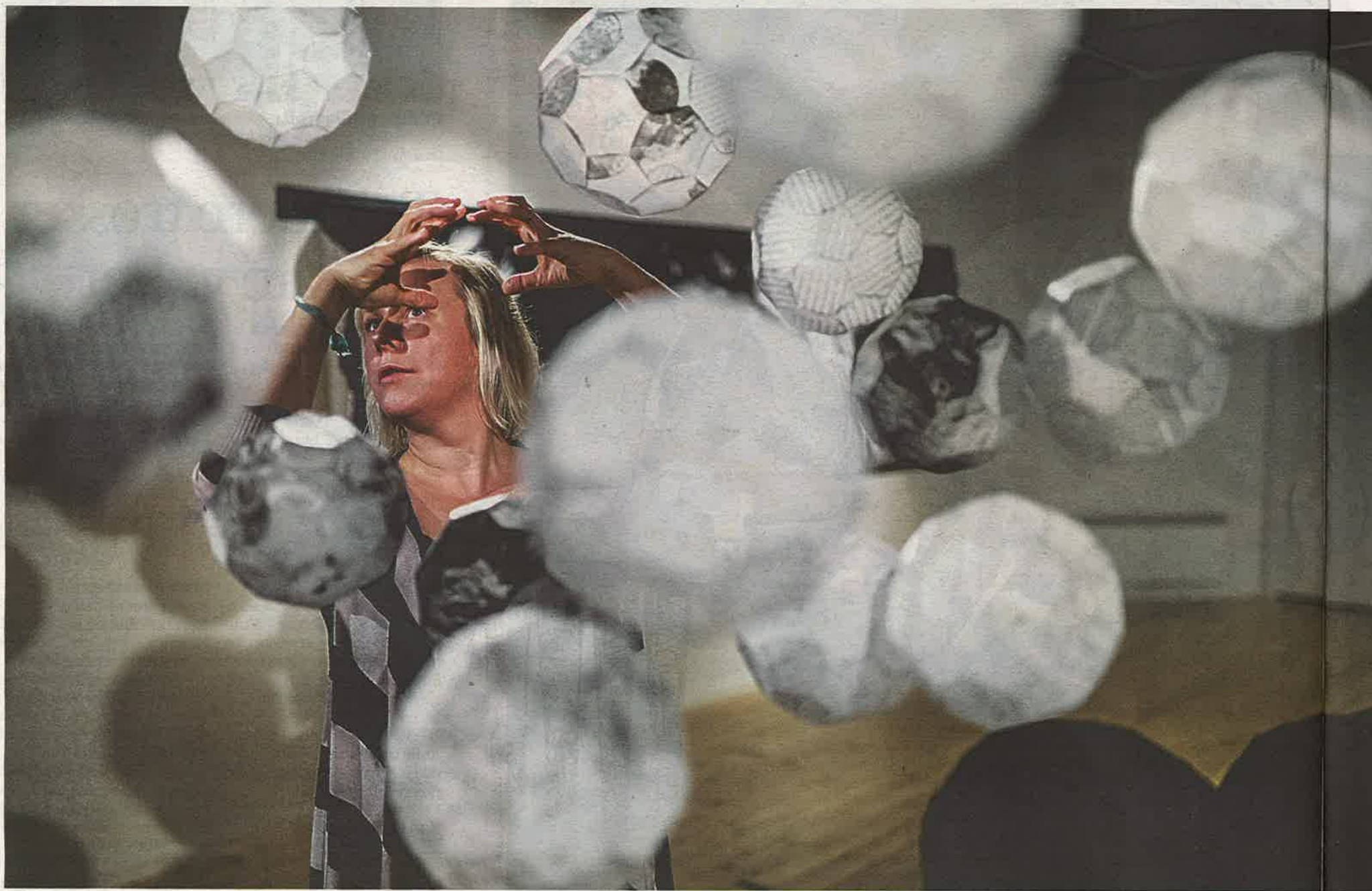
Ny pilegrimsleder

Hans Morten Løvrød er ansatt som daglig leder ved Nasjonalt pilegrimssenter i Trondheim. Løvrød kommer fra stillingen som avdelingsleder i Sør-Innherad prosti og har stått sentralt i Stiklestadspilegrimsengasjement. Berit Lånke blir seniorrådgiver i det nye permanente pilegrimssenteret.

Ung i Spelet

Harald Hardråde dukker i år opp på Stiklestad i en nyskrevet rolle i «Spelet om Heilag Olav». Harald, som var en yngre halvbror av kong Olav, spilles av 15-årige Odin Haga fra Verdal.

Hele kloden: Elisabeth Nordeng Aanes tar imot fotografer og fotointeresserte fra hele verden til sitt nye fotosenter i Inderøy. En av gjestelærerne på senteret, designeren og papirkunstneren Travis Hocutt, utgjør halvparten av sommerutstillingen «Månelyst». Foto: RICHARD SAGEN

Fotokunst i Gammels

I et gammelt sagbruk i Inderøy samler Elisabeth Nordeng Aanes fotografer fra hele verden.

– Jeg var ute etter en stor bygning. Den fant jeg her, sier Aanes, som har reist jorda rundt før hun valgte å satse på det nedlagte sagbruket på Sundsøya ved Straumen.

Med Saga senter for fotografi har den gyldne omvei fått nok et stoppested. Ikke bare for kort- og langveisfarende turister, men også for fotografer som vil lære mer i et internasjonalt miljø og med anerkjente lærere.

På Saga har Elisabeth Aanes fra Mosjøen restaurert den slitte, 520 kvm store sagbruksbygningen for fire millioner

kroner og innredet et stort galleri, et romslig fotoatelier, en overnattingsdel med fem dobbeltrom samt et kombinert kjøkken og oppholdsrom for gjester og besøkende. En del av bygningen er ennå ikke tatt i bruk og gir muligheter til en utvidet virksomhet etter hvert.

Et samlingssted

Hovedformålet med Saga er å samle fotografer og fotointeresserte til workshops, ledet av kjente internasjonale fotografer. Denne virksomheten er allerede godt i gang, og deltakere er

kommet fra Norge, Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrike, Italia, Japan og USA. Kursledere og forelesere har Aanes for en stor del hentet fra USA, der hun selv tok sin fotoutdanning og har etablert et stort nettverk.

– Etter mange år i eiendomsbransjen, reiste jeg verden rundt, før jeg begynte på Maine Media Education nordøst i USA. Der fortsatte jeg senere som assistent hos fotografen Joyce Tenneson, som er et verdensnavn innen kunsthøytid og i Norge har vist utstilling i Stenersenmuseet i Oslo. Hun oppfordret meg til å starte et sted for workshops i Norge og lovte å hjelpe meg med å håndplukke forelesere. Jeg startet firmaet mitt Nord Photography i Oslo, men lette videre etter et egnet

sted og fant til slutt Gammel-saga på Straumen for tre år siden. Her så jeg muligheten til å skape noe lignende som jeg hadde sett i USA, et sted med mange kvaliteter og tiltrekningskraft, sier Aanes.

Ny skikkelse

Ved hjelp av Innovasjon Norge og flere sponsorer, men først og fremst med stor egeninnsats og betydelig risiko, ble det nedslitte og trekkfulle sagbruket kjøpt, satt i stand og innredet etter egne tegninger til et nytt formål, uten at eksteriøret ble nevneverdig endret. Saga sto i sin nye

skikkelse klar til bruk i juli i fjor. De originale konstruksjonene er bevart og er blant annet synlige i taket i den store utstillingssalen, Saga galleri. Noen vinduer er kommet til eller skiftet, og alle byr på en flott utsikt mot Borgenfjorden og bukta som tidligere var det gamle sideløpet av Straumen.

I fjor høst var Elisabeth Aanes ute med sin første glansede workshop-katalog, og med en aktiv markedsføring på digitale medier for øvrig, har hun fått bra respons på kursene på Saga. Deltakerne på årets 14 workshops med ulike temaer spenner

– Det er et dristig foretak. Det er i hvert fall spennende å kaste seg ut i det.

ELISABETH NORDENG AANES

Akt i Koblenz

Ludwigmuseum i den tyske byen Koblenz viser i sommer utstillingen «Some like it nude» med den kontroversielle tysk-australske akt- og motefotografen Helmut Newton (1920-2004). Skuespilleren Charlotte Rampling (bildet) var en av Newtons modeller. Den jødiske fotografen var født i Berlin, flyktet til Singapore før 2. verdenskrig og slo seg ned i Australia i 1948.

Jernbanefoto

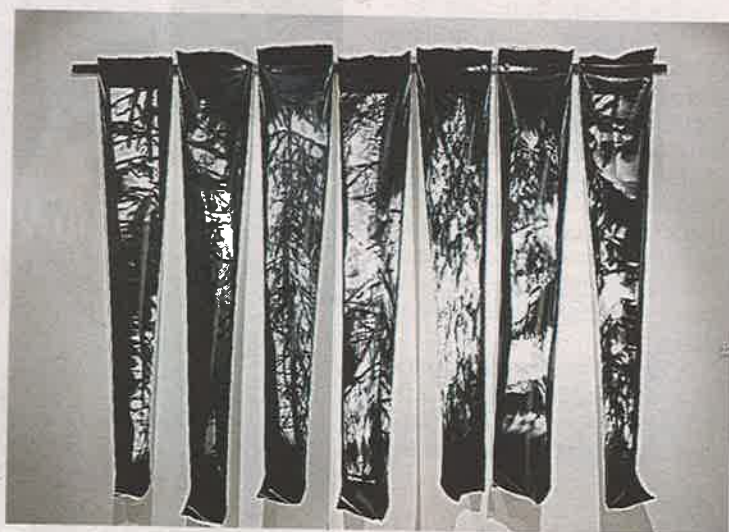
Forografen Per Morten Nordli har nylig åpnet utstilling på Krøderbanens endestasjon på Krøderen i Buskerud. Bildene viser det frivillige arbeidet med den 21 km lange museumsbanen, som har vært i drift i 150 år. Utstillingen kan kombineres med et besøk i Theodor Kittelsens (1857-1914) kunstnerhjem Lauvli, der han bodde fra 1899.

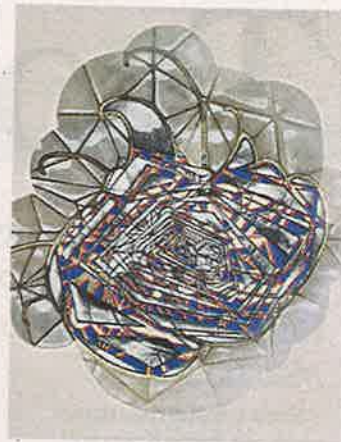
Nytt liv: Gammelsaga ved Straumen er satt i stand og kan skifte med ny bruk som fotosenter, hotell og forsamlingslokale.

Stoppested: Saga har fem gjesterom å by på, også for vanlige reisende langs Den gyldne omvei.

Kunstfoto: Stig Weston viser store fotografier, direkte eksponert uten bruk av kamera, på sommerutstillingen i Saga galleri.

Sarah Walker – Neo (2013)

De lærdes stein

Den amerikanske maleren Sarah Walker er neste gjest i galleriet Babel på Lademoen.

På utstillingen som åpner fredag viser Walker abstrakte malerier basert på den kinesiske forestillingen om «De lærdes stein». Dette begrepet, som også er kjent fra andre asiatiske kulturer, beskriver et meditativt vindu til betrakterens psyke, ved å fange subtile og flytende indre bilder. På en lignende måte åpner Walkers bilder for en meditativ tilstand og kontemplasjon over hverdagen.

Maleriene blir til ved å helle fortynnet akrylmaling over papir. Fra denne tilfeldige prosessen fortsetter kunstneren med å bearbeide former og understreke linjer som oppstår. Mønstre og diagrammer fra vitenskap, natur og arkitektur er hovedtrekk i Walkers bevisste arbeid med motivene. Fargen legges på lag for lag og resulterer i strukturer som kan minne om urbane landskap, vitale organer, insekter, diamanter og åpner dessuten for betrakterens egne tolkninger.

Utstillingen er et resultat av et eksperiment som begynte i Sarah Walkers atelier i Brooklyn. Der forestilte hun seg at hun var i Norge, og malte ni malerier med dette ukjente landet i tankene. Under sitt to uker lange gjesteopphold i Trondheim i sommer har hun fortsatt denne serien og malt ni nye malerier ut ifra det hun har sett og opplevd i de nye omgivelsene.

Sarah Walker er utdannet ved California College of the Arts og ved universitetet i North Carolina. Hun er innkjøpt av Museum of Modern Art, The Milwaukee Art Museum, Neuberger Museum og The DeCordova Museum.

Saga

fra profesjonelle fotografer til avanserte amatører og litt mer enn alminnelige interesserte. På hvert kurs, med varighet fra fire til seks dager, er det plass til ti deltakere, og Aanes er spent på om hun greier å fylle opp alle tilbudene videre fremover, med et faglig spenn fra tekniske temaer som våtplatefoto, lyssetting og photoshop og kurs i ulike motivsjangre.

Dristig satsning

– Det er et dristig foretak. Men med overnattingsdelen og utleie av lokalene til selskaper og møter har jeg flere bein å stå på og håper det skal gå bra. Det er i hvert fall spennende å kaste seg ut i det, sier hun.

Det store generelle kulturtilbudet i Inderøy kjente

Elisabeth Aanes lite til da hun kom. Men etter å ha fått større innblikk i dette, føler hun seg enda tryggere på at hun har valgt et godt sted for virksomheten, som med sine internasjonale ambisjoner bidrar til å sette kommunen også på et kulturelt verdenskart.

I slutten av juni åpnet en sommerutstilling med den norske fotografen Stig Weston og den amerikanske kunstneren Travis Hocutt under fellestittlen «Månelys». Her viser Weston store foto på barytt-papir, direkte eksponert i måneskinn uten bruk av kamera. Fra de negative eksponeringene har Weston ved kontaktkopiering laget de positive utstillingsbildene, som alle viser trær og mørke

skogsinteriører.

Hocutts bidrag til utstillingen er installasjoner av glober i pergamentpapir, brettet etter et nøyaktig system og alle tegn på perfektjon. Papiret har trykt informasjon om månen og faller slik på en dobbel måte inn i temaet. Hocutt har ledet en av årets workshops på Saga, et kurs i håndlagde bøker, artists books og fotobøker. Hocutt kommer tilbake med en ny workshop til høsten. En annen kjent fotograf i det videre programmet er Eddie Soloway, som leder feltkurset «A natural eye» i første del av august.

Russland og USA

– Jeg har allerede hatt mange store navn her, som Bobby Sacha med sitt fantastiske kurs i

storytelling i multimedia, sier Aanes som ellers kan ramse opp navn som Amy Arbus, Mat Thorne, Sylvia Plachy, Sig Harvey og Bobby Lane fra sin kursliste.

En fast kontakt er dessuten motefotografen Deborah Turbeville, som Elisabeth Aanes og hennes Nord Photography samarbeider med om en fast workshop i St. Petersburg i februar.

– Årets arrangement der var en stor opplevelse, med 30 kulegrader, bruk av Turbevilles mange kontakter, fotografering i de store palassene og modeller fra operaen, sier Aanes som dessuten holder fast ved en årlig workshop i Maine, der det hele startet.

PER CHRISTIANSEN 951 98 766
per.christiansen@adresseavisen.no